No. 2142 Zaterdag 24 Januari 1925. 42ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St.Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De cultuurkracht van het Katholieke huwelijk.

I.

De mannelijke moed der liefde, de moed om in liefde te gelooven, blijkt Goddank in de Katholieke Kerk, ook van ons vaderland, nog in aloude stoerheid tegen alle moderne huwelijksverslapping bestand.

Want dat de Katholieke Kerk, tegen den heelen tijdstroom in, hare huwelijkswetgeving, bijna geheel en al op het Evangelie en Paulus' brieven steunend, onverzwakt kan handhaven, lijkt mij een der beste bewijzen, dat de Geest Gods zichtbaar in haar werkt.

* * *

Het huwelijk toch is dat wondere contract, waarin de mannelijke en vrouwelijke karaktereigenschappen een bond sluiten, om met den Schepper van Hemel en aarde: nieuwe menschenkinderen te kweeken.

Juist wijl de voortteling van het menschelijk geslacht het hoofddoel van het huwelijk is, is de uniciteit van man en vrouw en de levenslange onverbreekbaarheid van het huwelijk, een onmiskenbare eisch der menschelijke natuur, daar zoowel de Polyandrie of de polygamie ter eener zijde, als de vrije liefde of het tijdelijke huwelijk ter ander zijde, de goede opvoeding der kinderen systematisch ondermijnen, en praktisch dan ook bijna onmogelijk maken.

Het zachte ronde vogelnestje met z'n manneke en gaaike fladderend over den kring van opgeheven open snaveltjes geeft ons reeds deze sublieme les. Overal in het dierenleven zien wij toch, dat mannetje en wijfje zoolang samenblijven, als de opvoeding van het kroost hun beider hulp behoeft. Welnu, in de natuur der menschen ligt het, dat slechts langzaam, een voor een, normalerwijze hoogstens één per jaar de menschenkinderen komen nederliggen in het wiegenestje, zoodat de tijd van eerstgeborene tot Benjamin vaak tien, soms twintig jaren uiteenliggen. En aangezien nu voor een goede opvoeding zoowel het onderlinge spel en gekrakeel van broertjes en zusjes als de zorg der ouders — in de eerste tien jaren vooral de moederzachtheid; in de latere jaren meer de krachtige hand van vader — vraagt; vult de opvoeding van het kroost in normale omstandigheden den heelen levenszomer van vader en moeder en eischt dus het hoofddoel van het huwelijk, dat zij, beiden een unicum voor elkaar, hun heele leven samenblijven, elkander aanvullend met de deugden aan elk der beide seksen ingeschapen: man en vrouw, vader en moeder.

En juist dáárom heeft God man en vrouw zóó gemaakt, dat zij ook afgezien van het belang hunner kinderen, aan hun eigen zielestructuur zouden gewaar worden, dat zij elkander noodig hebben, dat zij voor elkaar zijn gemaakt, dat zij dorst hebben naar wederkeerige liefde, dat zij pas met hun tweeën tot één paar vereenigd als twee halve cirkels den heelen wijden ommekring der menschelijke volkomenheden kunnen vòl maken, en in die vòlmaking grootmenschelijk gelukkig zijn. Het is niet goed, dat de mensch alleen zij: laten wij hem eene gezellin geven, die op hem gelijkt. (Gen. 2: 18.)

* * *

Maar wie, met de moderne huwelijkshervormers deze verhouding omkeert; en alleen of hoofdzakelijk let op de lessching van den liefdedorst, en het kroost daarbij tot iets bijkomstigs, ja vaak tot een beletsel, een last of zelfs een vredeverstoring omlaagdrukt, ondergraaft daarmee de grondvesten, waarop Gods plan de heele menschelijke maatschappij heeft gebouwd en rukt zoo het heele bouwplan uit z'n evenwicht, ja maakt het tot een puinhoop van ellende.

En dat toont ons de heele wereldgeschiedenis met een imposante klaarheid. Overal waar de rechten en plichten van het monogame huwelijk in eere staan, heerscht bloei, heerscht welvaart, heerscht geluk, heerscht vrede. Maar in alle landen en eeuwen, dat het huwelijk en de kroostteling geweld lijden, vertoont zich decadentie, degeneratie, pauperisme, miserie, jalouzie en ruzie al maar door.

Maar er is een supreem-viriele moed van liefde noodig, om zich zoo levenslang aan elkaar te binden, op de allereerste plaats als vader en moeder, d.w.z. voor den kinderzegen!

En juist om dezen moed der liefde mogelijk ja licht te maken, heeft Christus nu ten eerste — in tegenstelling tot de wet van Mozes — de onverbreekbaarheid van het huwelijk in z'n primitieve strengheid hersteld; en ten tweede het natuurlijke huwelijkscontract tusschen man en vrouw verheven en geheiligd tot *een geheimnisteeken van bovennatuurlijke zegening*: tot een groot sacrament. En om praktisch van dat trouwen een levenslang houen te maken, heeft de Katholieke Kerk een aantal contractvernietigende impedimeuten ingevoerd, voor alle omstandigheden, waarvan zij door de ervaring der eeuwen wist, dat een blijvend gelukkig huwelijk onmogelijk was gebleken: zoo vooral de huwelijken tusschen gedoopten en ongedoopten.

En wat de Westersche beschaving hierdoor aan Christus en Zijne Kerk te danken heeft, is eenvoudig onberekenbaar.

* * *

In de deutsch-evangelische Kirchenzeitung: *die Reformation* (9 Nov. 1913) schreef Oscar Lezius in een artikel over het Neo-Malthusianisme, deze wereldgeschiedenis-omvademende gedachte neer: „Die antiken Völker sind weniger an ihrer Unzucht als an ihrer Furcht vor dem Kinde zugrunde gegangen. *Die christliche Kirche des Mittelalters hat* durch ihren Kampf gegen den antiken Völkerselbstmord *die indogermanische Menschheit gerettet*. Was die katholische Kirche auf diesem Gebiete geleistet hat, kann nicht genug gerühmt werden".

En inderdaad, zoo is het. Hebt gij U wel eens ooit afgevraagd, waaraan eigenlijk die bijzondere expansiekracht der West-Europeesche beschaving te danken is; hoe het komt, dat de Amerikaansche roodhuiden, en de Australische inboorlingen uitsterven, dat de groote Aziatische volken blijven zitten in eigen moederland, maar dat alleen West-Europa menschen genoeg produceerde om er heel Zuid- en Noord-Amerika, Australië en alle Afrikaansche en Aziatische kustlanden mee te bevolken en te beschaven?

Op de allereerste plaats aan de Christelijke huwelijkswetten, die door een teelt van 12 eeuwen de West-Europeesche Indogermanen — te voren slechts een decadent restje van Rome en Griekenland met wat barbaren in de oerwouden daarachter — hebben opgekweekt tot de halve wereld, als wij alleen op het getal; en tot de heele wereld, als wij bovendien op hun beschaving en invloed letten.

Juist door de voorafgaande Middeleeuwsche vruchtbaarheid is toch die mondiale expansie pas mogelijk geworden, die in de 15de en 16de eeuw met de Italianen, Portugeezen en Spanjaarden inzet, in de 17de en 18de eeuw naar Franschen, Hollanders en Engelschen oversloeg, om pas in de 19de eeuw ook Duitschers en Slaven in haar uittocht te betrekken: een glorieuze uitbreiding in koloniën, die gerust en om meer reden dan de Middeleeuwsche voorlooper: de indogermaansche kruistochten over werelddeelen en wereldzeeën heeten mogen. Want wat voor kleinere ongelukjes en onheilen, wat voor uitbuiting de roofbouw in den beginne, wat voor droevige twisten en wederzijdsche vervolgingen ook hier zich voordeden; het geheele proces was toch dank zij den onbaatzuchtigen arbeid van missionarissen en zendelingen tevens de heerlijke vervulling van de opdracht door Jesus aan Zijn Apostelen gegeven: Gaat en onderwijst alle volkeren en leert hen onderhouden al wat ik U bevolen heb, hen doopende in den naam des Vaders, en des Zoons en des H. Geestes.

Dr. JAC. VAN GINNEKEN, S. J.

De Nieuwe Eeuw. *Slot volgt*

DE HEER

F. J. M. van Vliet

en echtgenoote

geven kennis van de geboorte van hun zoon

Johan Laurens Cornelis

Mundo Nobo, 19 Januari 1925.

Kerkgang.

(Uit de gedenkschriften van een bekeerling).

Zondagmorgen! Bij 't wakkerworden de gedachte: er is iets prettigs vandaag, heel anders dan vroeger. Wat is het? O ja, de Hoogmis. Er zal gezongen worden en gepreekt. Vroeger haatte ik den Zondag en deed al mijn best hem te ontloopen. Nu is 't anders. De saayheid is er nog wel, maar niet bij mij. Binnenin is 't warm en leevend. Ik verwacht wat, zooals ik als kind een wonder verwachtte. Nu is het wonder elken dag aanwezig in de mis, en meest van al in de Hoogmis. Als wij uit het huis gaan, kerkboek in de hand, dan glimlach ik om mijzelven. Als ik mij voor twintig jaren zoo eens had gezien! Met vrouw en kinderen. misboek in de hand ter kerke uit te gaan, op Zondagmorgen, wat zou mij dat toen saai en „spiesbürgerlich" hebben toegescheenen. Maar nu! — het is een Meimorgen, buiten staat alles geurig en frisch, met het violente voorjaarsgroen dat maar eenige dagen duurt.

De koekoek roept de lijsters en de vinken zingen om me heen, de weelderig geurende seringen staan vol paarse trossen. Vroeger zou ik het een groote zonde hebben gevonden, bij zulk schoon weer in zulk een jaargetij, binnenshuis te blijven, of in de kille scheemersfeer van een groot kerkgebouw te gaan.

Maar binnen die zware kerkmuren wacht mij iets, waarnaar ik vroeger altijd en alleen in de vrije lucht heb gezocht. Welk een verandering! Nu ga ik rustig en aandachtig dien kerkweg, die mij al zoo bekend is geworden. Met mijn dierbaren. Wij praten niet veel, en ik loop te peinzen over dat dorre Zondagsgevoel van ouds, dat nu tot een verheuging is geworden. Ik schaam mij nu in 't geheel niet voor de conventioneele figuur die ik maak. Al mijn vrienden van vroeger jaren moogen mij nu teegenkoomen en smalen. Als ik mij ergens voor zou schamen, dan is het dit: dat ik, met mijn misboek er geleerder uitzie dan ik ben. Ik behoorde minstens dat misboek van buiten te kennen. Ik ken er te weinig van. En mijn dierbaren, vrouw en kinderen, hebben soms een gematigd meewarig glimlachje voor mij over, als ik mij domme vragen of opmerkingen laat ontvallen omtrent missaal en liturgie. Ik moest den koomenden dienst van A — Z bestudeeren. Ik had het Zaterdag moeten doen. Maar nu ik eindelijk weet wat het waard is, nu ben ik traag geworden. Nu schijn ik voor ieder kerkganger meer dan ik ben. Dit bezwaart mij werkelijk — en 't eenige wat mij rust geeft, is het nadrukkelijk verzeekeren aan wie mij oover religieuze zaken spreekt, dat ik geen geleerde ben,

Maar 't is waar! 't is waar! van de hoofdzaken ben ik zeeker. Doch een kind kan mij in bizonderheeden terecht wijzen.

Nu peins ik over dat Zondagsgevoel, dat zoo afschuuwelijk doodsch en saai is, wanneer geen religieuze verheffing het doorgloeit en doet strekken tot hooge vreugde. Ik heb dat gevoel eenige malen al beschreeven o. a. in „Johannes Viator" en in „de Koele Meeren des Doods." Toen begreep ik de beteekenis niet, nu wel. Het is de Wijdingsdag, die door ongeloof tot holheid en leedigheid is geworden. In mijn vroeger bestaan was de Zondag leeg en doodsch. En dat moest wel, want ik had niets om dien dag waardig te vullen. Geen plechtige godsdienstige verrichting of herdenking, geen liturgie, geen lof, geen mis, geen gebed. Ik las in een boek tot tijdverdrijf, en maakte een Zondagwandeling, zoo ver mogelijk ontwijkend de „Filister in Sonntagsröcklein" zooals Heine ze noemt. Nu ben ik zelf zoo'n filister, en er trotsch op ook.

Wij komen op de hei, de rechte zwarte weg, gewijd door herinnering aan de afgestorvenen, wier lichaam ik hierlangs ten grave droeg. In de lage dennen rondom zingen de gorzen en de roodborstjes, en hoog in de lucht luidt mijn lievelingsvoogel, de heileuwerik, zijn zilveren klokje. Maar niets vertraagt onzen gang naar het groote gebouw daar vóór me, voorbij het kerkhof. Hoor! daar beginnen de zware klokken te roepen. Ja! Ja! Wij koomen, wij koomen gaarne. Jaag de demonen weg, klokken, met Uw strengen galm. Ze plagen ons door de week al genoeg, maak mijn Zondag nu vrij en troostrijk. De kwaadwillige belagers onzer gemoedsrust dwalen om 't gebouw, omcirkelen den hoogen toren Verjaag ze met uw zware stem, bronzen klokken, dat het daarbinnen rein en zuiver blijve. Daar zal de gewijde wierook branden, en de stemmen van koor en priester de sfeer heilig houden.

Wij koomen voorbij de eerste huizen van 't dorp. Een stil buurtje met kleine groene tuintjes voor nette huisjes. Allen met een veranda, allen keurig in de verf. Geen mensch op straat te zien, alleen een paar kinderen die jengelend speelen. Poesen sluipen hier en daar, op musschen loerend, het kon hier wel een bagijnhof zijn. Achter de ramen in de kleine serres, met aspidistra en clivia, zitten de Zondagsmenschen, met hun kinderen. Soms alleen maar uitkijkend naar voorbijgangers, die er niet zijn. Ze drinken koffie en verveelen zich zichtbaar. Ook hier slaat de dorheid en de saayheid U tegemoet, al wonen hier meestal jonge voorspoedige gezinnen. Armoede is hier niet, tenminste geen stoffelijke armoede. Geestelijke armoede echter wèl, die walmt U ooveral teegen. De kostwinners hebben zich de gansche week duchtig geweerd in de groote handelstad.

Nu willen ze Zondags genieten door niets-doen en zich verveelen. Het schijnt een sfeer van doodsche zelfvoldaanheid. Waar praten die menschen oover, den ganschen Zondag? Oover eten en drinken? Oover koersen en valuta? Een goeden slag geslagen? Voetbalwedstrijden? Ik weet het niet, maar ik huiver lichtelijk als ik die nette welvarende leedigheid zie. Dat een boer des Zondags na kerkgang langs zijn akkers loopt, het gewas en zijn vee bekijkt — daarmee kan ik vreede hebben, daarin is iets moois en gezonds. Maar deeze stadsheeren, met hun hoofd vol cijfers en hun knappe vrouwtjes en snoezige kinderen — hun waereldje geeft mij een beklemmend gevoel. Dat is toch niet aardig van me. Waarom gun ik hen die onschuldige Zondagspret niet? Ik moest liefderijk zijn en mij verheugen in hun klein-huiselijk geluk, hun grammofoon en hun Zondagsblad.

Ik denk — maar vergissing is niet uitgesloten — dat ik de stemming, die hier in die kleine villatjes heerscht, intuïtief gevoel. Die stemming is eigen aan ieder welvarend villadorp van onzen tijd, en aan ons dorp bij uitnemendheid. Het is het effect van welvaart op voozen grondslag. Er wordt in die huisjes vermoedelijk veel te veel aan geld en aan pret en te weinig aan God gedacht. Natuurlijk kan men mij dit alles weer voor de voeten werpen. Ik ben niets beeter dan deeze goede lieden. Ik profiteer eevengoed als zij van de slechte maatschappelijke orde, van de vooze voorspoed, die oover het heele land zijn manna laat reegenen. Helaas het is geen Goddelijke teerkost. Het is maar al te vaak voordeel getrokken uit anderman's arbeid, welvaart vergaderd door slinksche middelen, weelde gewonnen zonder vruchtbaar werk, uit een menschenmaatschappij, waarin zoo menigeen nog honger lijdt.

Daarom is de Zondag der ongeloovigen zoo dor. Wat hebben ze om hem te vullen? Niets als vermaak en kleine pretjes, lekkere schooltels, de bioscoop. Ze hebben niet, als de landbouwer en de kweeker, vreugde in hun productie, besef van nuttig burgerschap. Wat zij aan werk verrichten is alles voor eigen nut, niet schoon, niet edel, zooals het gemeenschappelijk werk voor dagelijksch brood toch moest zijn. En hun Zondag is leeg en doelloos, omdat ze de vroomheid niet kennen, die elk levensuur vol grootsche dichterlijke schoonheid maakt.

Wij koomen bij de kerk, daar drentelen de kerkgangers nog een weinig en gaan dan met langzame schreeden de scheemerige ruimte binnen. De mannen blijven nog het langst oover hun zaken praten, en weifelen of ze hun sigaren zullen weggooijen of wegstoppen.

En dan komt de zachte, rustige schemering op mij neer, koster en koorknapen zijn bezig de kaarsen aan te steken en ieder fijn, roerloos vlammetje verheugt me. Het contrast van mei-zonneschijn en de koele kerkscheemering stoort nu niet. Het is als een weinig duisternis midden in den zonnegloed, om te herinneren aan de veel grooter diepte van het boovennatuurlijk leeven. En zij die daar eerbiedig geknield liggen, al kunnen ze 't niet

Woninggebrek.

Naar aanleiding van ons stukje onder bovenstaanden titel in het vorig nummer ontvingen wij van een geachten abonné, eenige gezonde opmerkingen, waarover wij hier volgaarne plaats willen inruimen, maar tegelijk hier en daar van eenige kantteekeningen voorzien.

De gronden, die de Heer CAMARENA ter beschikking stelt, zijn volgens de de advertentie 10 M2 groot, dat is dus hoogstens 3,35×3=10,05 M2, dat is niet meer dan de ruimte binnenmaat voor een allerkleinst kamertje. Wij moeten dus aannemen, zegt de abonné, dat hier een vergissing in het spel is, en dat hier een oppervlakte van 10×10M= 100 M2 grond in huur wordt aangeboden. Dit is te aannemelijker, omdat indertijd op de z.g. *Klip van der Meulen*, (dat zijn al de huurgronden op den Berg van Otrabanda), stukjes grond van dezelfde afmeting van 10 × 10 M tegen denzelfden prijs werden uitgegeven.

(Het was inderdaad een fout. *Red. Am.)*

„U zegt terecht," aldus gaat de inzender voort „dat de grond eigendom van den eigenaar blijft en het huis eigendom van den huurder. Maar U vergeet er bij te voegen, dat de eigenaar van den grond *wegens op dezen grond nieuw gebouwde huizen* door het Gouvernement aangeslagen wordt met VERHOOGING van *Grond-* en *Inkomstenbelasting*. En als de Heer C. bij de Inspectie der Belasting wil gaan informeeren, dat zal hij tot de ontdekking komen, dat er niet veel overblijft van die 1 fl. per maand of 12.— fl. per jaar, die hij aan huurgelden van elk stukje grond van 10×10 M ontvangt. Bovendien kunnen er later allicht moeielijkheden ontstaan met de huurder, die misschien die belastingen niet kunnen of willen betalen."

(Dit laatste is ons niet recht duidelijk. Dat die grond, sinds hij verhuurd en bebouwd is, fl 12 hooger in waarde gestegen is, kan natuurlijk aan den Fiscus niet ontgaan zijn, die van die hoogere waarde ook zijn deel wil hebben. Die hoogere belasting drukt natuurlijk op den grond en dus ook op den eigenaar ervan. Het lijkt ons daarom onbillijk die hoogere belasting op den huurder van den grond af te wentelen, zooals de schrijver schijnt te willen en die (de huurder) daartoe natuurlijk heel niet genegen is. Bovendien zou, ingeval de huurder daartoe wèl bereid zou zijn, de klacht hierboven van den inzender niet opgaan, dat er na aftrek van de belasting niet veel van die fl 12 ontvangen huurgelden overblijft, omdat ze dan geheel en al onverminderd aan den eigenaar als winst ten deel vallen. *Red. Amigoe.)*

„Wanneer een stuk grond door den eigenaar in huur voor huizenbouw wordt verkaveld, moet de eigenaar daarvoor eerst een vergunning van het Gouvernement hebben, tegen betaling van fl. 5.

„De Rooimeester gaat ter plaatse om de rooilijn vast te stellen. De eigenaar moet opgeven hoeveel huizen er op dat terrein zullen gebouwd worden, m. a. w. in hoeveel lapjes grond dat terrein zal verkaveld worden. Voor elke huurgrond moet hij een strook gronds *kosteloos* aan het Gouvernement afstaan *voor publieken weg*, nadat dit stuk grond in huur is afgestaan. B.v. indien de huurgrond 10×10 M is, dan moet die publieke weg dus ook 10 M lang en minstens 2 M breed zijn, dus een oppervlakte van 20 M2 of 20% van den verhuurden grond.

„Wat een verlies voor den eigenaar! Het ergste is wel, dat zoo'n weg, op papier geprojecteerd, in werkelijkheid misschien nog in geen 20 jaar door het Gouvernement wordt aangelegd. Zie maar eens naar den *Brionweg*, die nog wel den naam van zoo'n beroemden landgenoot draagt. In geen 15 jaar, misschien nog nooit is er door het Gouvernement iets aan dien weg gedaan, heeft bovendien geen straatverlichting. Indien sommige huisjes langs dien weg den nachts niet een licht naar buiten switchten, dan zou die weg in den avond zeker niet begaanbaar zijn.

„U begrijpt dus wel, dat menige grondeigenaar liever zoo'n terrein renteloos laat liggen, dan het heelemaal doorkruist met een netwerk van publieke wegen, die hij kosteloos aan het Gouvernement heeft moeten afstaan.

„Tegenwoordig is het bijna onmogelijk in het stadsdistrict grond voor huizenbouw te koop te krijgen. Doch gerekend tegen wat men nog een jaar geleden betaalde, f 2.50 voor een M2, dan zou zoo'n stuk van 100 M2 dus f 250 kosten.

„Gerekend tegen 6 %' jaars, dus f 15, alweer een verlies van f 15 min f 12. (huurpenning) is f 3 verlies.

(Deze berekening van den schrijver is wel wat euphemistisch. Tegenwoordig zal men bij een Bank zeker geen gelegenheid vinden zijn geld tegen 6 % renteuitkeering belegd te krijgen. Men bedenke, dat men bij een Bank tegen 6 % rentevergoeding gelden kan opnemen. De eigenaar zou dus, ingeval hij 5 % rente kan bedingen, van die fl 250 dus hoogstens fl 12,50 rente kunnen trekken. Doch zijn bezit in contanten is fl 250 hooger geworden, en als de fiscus dat te weten komt, zal hij den nieuwen aanslag der belasting wel op peil brengen. — *Red. Amigoe.)*

„Wil de huurder op dien grond een steenenhuis bouwen, dan kan hij daarop geen hypotheek krijgen, omdat de grond hem niet toebehoort.

„Wil de eigenaar zelf van het perceel, waarop hij ook een steenenhuis heeft staan, een hypotheek op zijn onroerend goed nemen, dan moet hij eerst dat gedeelte, waarop zijn huis staat, doen afrooien, daar de rest hoe groot ook, waarop rondom de huurgrondjes liggen, geen hypotheek kan genieten *wegens de Gouvts-wegen, die het perceel doorkruisen*. (Dit laatste, wat wij cursief afdrukten, lijkt wel wat paradoxaal, maar is toch waar, als men in aanmerking neemt, dat die stukjes grond niet ieder afzonderlijk gerooid zijn, zoodat het moeielijk uit te maken is of die grond tot den publieken weg behoort of particulier eigendom is, want vergeet niet die rooilijn bestaat meer op papier dan in werkelijkheid. *(Red. Amigoe.)*

„Verder" zegt de schrijver, „gebeurt het dikwijls, dat de eigenaar van zoo'n houten huisje om de een of andere reden zijn huisje naar een ander stuk grond overplaatst, of dat zoo'n houten huisje wegens bouwvalligheid in elkaar stort, of dat er bij ongeluk brand op zoo'n complex uitbreekt, en dat die huisjes, die dikwijls dicht op elkaar gebouwd zijn, afbranden. In al die gevallen blijft de eigenaar van die gronden met een leeg perceel, dat heelemaal doorkruist is met Gouvernementswegen".

(Zeker, maar de waarde is er toch niet minder om. Hij kan datzelfde stukje grond onder gelijke voorwaarden weer aan denzelfden of aan een een anderen huurder in huur geven, mits die wegen maar niet enkel op papier geprojecteerd zijn, maar ook in werkelijkheid duidelijk als wegen of straten op dat terrein te zien zijn. *Red. Amigoe.)*

Met deze laatste kantteekening komen we op het eigenlijk terrein, dat de grief vormt tegen de wijze van doen van het Gt. tegenover die grondeigenaren.

Het Gt. eischt, dat er op zoo'n te verkavelen terrein de noodige grond voor wegenaanleg aan 't Gouvt. wordt afgestaan.

Dat dit *kosteloos* en *zonder vergoeding* moet geschieden, is niet onbillijk, omdat door dien *aanleg* van wegen die grond aanmerkelijk in waarde stijgt, omdat daardoor die huizen voor het verkeer beter te bereiken zijn, en een veel betere ligging en aanzien krijgen. De bovengenoemde inzender spreekt van een minimum breedte van 2 M. van die wegen. Doch denk U nu eens zoo'n weg niet op het papier, doch in werkelijkheid zooals dergelijke steegjes van die breedte hier in de *Punda* voorkomen en voor iedereen tot ergernis strekken.

Veronderstel zoo'n wijk dicht bezet met huisjes, meestal van hout opgetrokken, gelegen aan steegjes van 2 M. breedte, in den regel aan den buitenrand der stad. Denkt U het geval, dat daar brand uitbreekt, iets wat ook de inzender mogelijk acht, en dus op een plaats, die vrij ver van water verwijderd is. Zelfs met de beste brandspuit der wereld zal in zulke nauwe steegjes geen brand te blusschen en het gevaar voor de omliggende huisjes te bezweren zijn.

Tegenwoordig is het autoverkeer op ons eiland als ons dagelijksch brood geworden. Hoe zal een auto in zoo'n steegje tot voor uw huis kunnen komen, om u af te halen voor een trouwpartij of bruiloft, of om een zieke thuis te brengen of te komen opnemen voor het Gasthuis. Geen denken aan dat in zoo'n steegje een auto zich waagt. Veel waarschijnlijker nog, dat zoo'n steegje voor het autoverkeer door de politie wordt afgesloten.

Kent u de terreinen van *Monteberde* achter Pietermaai, zooals ze ten minste vroeger waren, en die van *Guan Domingo* aan de Roode Weg?

Door staan die houten huisjes niet in rijen geschaald langs den weg, doch daar kronkelt zich een smal geitenpaadje tusschen cactussen en doornstruiken rondom de in het wild gezaaide huisjes in allerlei bochten. Zoo'n paadje loopt over en stijgt over rotsen heen, die door de bloote kindervoetjes in den loop der jaren glad gepolijst zijn en als 't geregend heeft, u gevaar doen loopen een capriole te maken, die u nog lang heugen zal.

Op *Guan Domingo* was voor eenige jaren geleden de toestand zóó, dat volgens de bewoners zelf, de Heeren Doktoren vlakaf weigerden er 's avonds of 's nachts een zieke te komen bezoeken.

In den tegenwoordigen beschaafden tijd worden er voor bewoonbaarheid van huizen ook voor den minderen stand andere eischen gesteld dan in den oertijd en van dat standpunt gaat het Gt. uit en stelt ook zijn eischen, die voor het verkeer, voor de veiligheid, hygiëne enz bevorderlijk en ook in het welbegrepen belang van den grondeigenaar zijn.

Om die redenen vinden we het zelfs begrijpelijk, dat, zooals wij hoorden, het Gouvt. voor de gronden op den berg van Scharloo een weg ter breedte van 5 M. heeft geëischt, waaraan de eigenaar niet wil voldoen.

Doch wanneer het Gt. zulke eischen stelt die voor den eigenaar altijd financieel schadelijk lijken, dan mag toch ook wel billijkerwijze verwacht worden, dat die bepalingen ten uitvoer gebracht worden op die wijze, dat ze een werkelijk voordeel voor die gronden opleveren.

Maar dat gebeurt heelemaal niet.

De schrijver zelf zegt het: Misschien wordt die rooilijn der huizen en der wegen, op papier geprojecteerd, nog in geen 20 jaar in werkelijkheid aangelegd.

Laten we een voorbeeld nemen aan de gemeente-verordeningen in Holland, waaraan deze bepalingen ontleend zijn.

Wanneer daar een stuk wei- of bouwland hetzij van particulieren of in gemeente-eigendom voor huizenbouw wordt aangewezen, wordt eerst een plan gemaakt, om het door hoofden zijwegen toegankelijk te maken en de lengte en diepte der huizenblokken bepaald, die daarmaal zullen verrijzen. Hier op Curaçao gaat dit op kleine schaal ook zoo, doch met dit verschil, dat zoowat *alle* gronden rondom de stad in handen van particulieren zijn. Zoo'n straten- en huizenplan geschiedt hier dus minder in optima forma. De rooimeester die dat zaakje opknapt, meet die gronden op, maakt daarvan een schets je en overhandigt dat aan zijn lastgever, den eigenaar van dien grond. Eigenlijk is hiermede op Curaçao aan alle formaliteiten in hoofdzaak voldaan.

Voor zoover wij weten, ontvangt het Gt. geen duplicaat van die schetskaart, houdt geen toezicht noch op de uitgifte van dien grond, noch op het bouwen der huizen. Door het Gt. wordt geen weg over dien grond aangelegd. Men is hier blijkbaar van de meening uitgegaan, dat zoo'n weg van zelf wel voor den dag komt, als de huizen overal staan opgebouwd. Nu zou 't wel mogelijk zijn, dat er ten minste overal een even breede strook gronds tusschen de huizen overbleef, wanneer er toezicht was gehouden op de uitgifte en den bouw der huizen. En omdat het Gt zelf geen duplicaat heeft van een schetskaart, waarop die wegen en huizen geprojecteerd staan, mist zij ook elk middel tot contrôle en heeft ook feitelijk niemand die met de richtige contrôle daarvan belast is. In Hollandsche gemeenten waakt daarover de *bouwpolitie*.

Hier wordt, wanneer de nood aan den man komt of liever wanneer alles reeds tot in den grond toe verknoeid is, het factotum van het Gt., de Commissaris van Politie er op afgestuurd, die van die technische zaken geen begrip heeft, (Wij maken den man er volstrekt geen verwijt van) en die bij de bewoners dier huizen wat opspeelt, dat die huizen voor een gedeelte staan gebouwd op den weg en weer moeten afgebroken worden, en daarmee uit. Van uitvoering komt niet veel. Elke kooper van zoo'n stuk grond heeft zijn bouwplan naar eigen keuze ingericht, er nog een afdakje of keukentje tegen aan getimmerd zonder er op te letten of hij daarmee op eigen terrein bleef of dat van een ander in beslag nam.

Maar daar zijn nog andere rechtmatige grieven.

De rooimeester heeft hier over het algemeen maar korte dienstjaren. Het is ons niet bekend, of hij er een archief op na houdt, m. a. w. of hij ook op zijn kantoor de kaarten in duplo heeft van de gronden door hem opgemeten. Er zijn gevallen bekend, dat hier door rooimeesters stukjes grond zijn opgemeten, die volgens de teekening niet *naast* maar althans deeltelijk *bovenop* elkaar liggen zoodat dus een deel van dien grond te gelijk aan twee eigenaren behoort. Nog niet lang geleden kwamen ons twee dergelijke gevallen ter oore. Het Gt. schijnt zich niet voor die fouten van zijn ambtenaren verantwoordelijk te stellen en de rooimeesters, die dergelijke slimmigheden uithaalden, zijn allang vertrokken. Doch de gevolgen blijven.

De eigenaren van dien grond kunnen en zullen het nooit eens met elkaar worden omdat ieder met recht beweert, dat hij alleen eigenaar is van dien betwisten grond. Hier betrof het oorspronkelijk gouvernementsgronden.

***

Welk redelijk voordeel heeft dus de eigenaar of kooper van die stukjes grond van die eischen van het Gt. dat er tevoren een gedeelte voor wegen wordt afgestaan?

Weinig of niets, zoolang het Gt. niet zorgt, 1o. dat eerst en vóór alles ook *werkelijk wegen* op dat terrein worden aangelegd, dus wegen, die minstens opengekapt en vrij van cactussen en doornstruiken en genivelleerd zijn, met een fatsoenlijke afwatering, zoodat die wegen geen modderpoelen worden in den regentijd of gemaakt tot vuilnisbelten door de omwonende eigenaren der huizen.

2o. dat het Gt toezicht houdt dat die huizen opgetrokken worden op de bepaalde rooilijn, en dat ook later buiten die rooilijn niets wordt opgetrokken.

3o. dat die reeds geprojecteerde straten ook een naam krijgen en elk huis zijn eigen nummer. Ook dat verhoogd het cachet van zoo'n straat.

4o. dat zoodra er een voldoend aantal huizen op zoo'n terrein staat opgebouwd, ook de hoofdleiding van het electrisch licht daarheen wordt aangelegd, zoodat die straten ook bij avond verlicht worden en ook de eigenaren in huis dat licht kunnen aanbrengen.

Wanneer bij het tegenwoordig woninggebrek het Gouvt. wat meer voortvarend optrad en ook meer de eigenaren van particuliere gronden ter wille was, zou de animo van den kant der grondeigenaren en der huizenbouwers zeker veel grooter zijn, en onze buitenwijken wel niet met villaparken verrijkt worden, maar toch zeker met meer oogelijker straten en wegen en nettere huizen schitteren dan nu het geval is.

Gradicimento.

Comision na beneficio di Hospital „San Pedro di Verona" di Aruba, ta manifesta den nomber di pobernan di nos Isla, nan gratitud mas profunda pa es apoyo tan grandi, i cu di un manera asina boluntaria comercio i particular di Curaçao a favorece cu nan contribucion pa reparacion i modernizacion di es Hospital menciond ariba.

Na nomber di Comision

J. B. ARENDS Presidente.

TH. E. F. Ruiz Secretario.

---

onder eigen woorden brengen, zij voelen toch die heilzaamheid van het getemperde kerklicht, dat den weg wijst naar nog veel hooger schoonheid dan den Mei-jubel.

Het liefst zie ik in de kerk de vroome boerevrouwtjes, met hun kap en hun goud-versierd kerkboek. Zij hooren tot de oerbewoners van het dorp en zien wat minachtend neer op de frivole steedelingen die het dorp hebben overstroomd. Bij hen is de religie echt en diep, dat ziet men aan hun aandacht, zij kijken op noch om, terwijl de steedsche dames maar al te duidelijk toonen dat ze zien en ook wenschen gezien te worden.

Toch is het elken Zondag een ontroerend gezicht als de eenheid van al die zoo verschillende leevende menschen weer duidelijk wordt getoond. Hoe heerlijk is dat zwijgen van die gansche gemeente zoodra de priester aandacht vraagt, de jonge koorknaap schelt en alles knielt. Als de keelgeruchten worden ingehouden, totdat het schelletje ons weer ontslaat van den zachten band der heiligen-gemeenschap.

Ik zit in de kerk als een schuchter kind, steeds geneigd tot inschikkelijkheid en respect, ook bij kleine botsingen in de beperkte ruimte. Ik zie de priesters nog telkenmale in hun verheerlijking. Het is niet dezelfde persoon, die daar het altaar schroomvallig nadertreedt, in schitterend gewaad en de kapelaan of pastoor, die ik gister nog op zijn fiets zag voorbijrijden.

Er komen wel kleine stoornissen. Het opsommen van kerkelijk nieuws valt wel eens lang, ook de langgesteelde zakjes die boven de hoofden wiebelen, zou ik wel graag missen, maar ik begrijp, dat die kleine dingen onvermijdelijk zijn en draag ze met geduld. Ook de predikatie heeft altijd mijn volle aandacht, wie haar ook uitspreekt. Het is zoo heel iets anders als de „preek" die rijmde op „steek" uit mijn kindertijd. In dan de heerlijke praefatie met haar klagend-harstochtelijke klanken, die om toegang smeeken. Altijd weer — nu bijna drie jaren lang word ik getroffen door dit tooneel van eenheid en liefde. Men mag zeggen wat men wil, oover de slechtheid der menschen, hun hebzucht, hun nijd, hun ijdelheid, hun driften, hun haat — maar hier in den kerkscheemer voelt men dat ze toch zoo slecht niet zijn. Als de gangbare ongunstige opinie over het menschenras juist ware, dan zou zich dat toch openbaren bij die samenkomsten, die volle kerkgebouwen, die eerbied voor de H. Hostie. Er loopt zooveel schorrie-morrie rond, zooveel lichtzinnig gespuis, waarom bemerkt men daar niets van in al die kerkelijke samenkomsten? Ik heb nooit ernstige stoornissen gezien, in de honderden malen dat ik de H. Mis bijwoonde — en ik weet ook van geen enkel geval, waarbij de vijanden Gods het waagden de heiligheid van Kerk en Mis, van gebed en Hostie te schenden of tijdens den dienst te bespotten. En hoe gemakkelijk zou dat zijn voor eenige brutale viegels. Maar zij wagen het niet, de stemming van devotie is verreweg te sterk. En iederen Zondag koomen er weer bloemen op het altaar, en aan den oproep om middadigheid wordt voldaan, het vertrouwen op de devotie der gemeente wordt niet beschaamd.

Laten we billijk zijn tegenover onze meedemenschen, het goede is toch aan de winnende hand.

En dan ga ik verfrischt en versterkt uit de heilige kerkscheemer in de zonnige Mei, en met vreugde bedenk ik: „over zeeven dagen — dan is 't weer Hoogmis, dan gaan we wéér."

DR. FREDERIK VAN EEDEN.

(De Nieuwe Eeuw).

Koloniale Raad.

Ontwerp verordening tot het strafbaar stellen van overtredingen van overeenkomsten betreffende huur van diensten en van werk.

Voorloopig Verslag.

Algemeen waren de leden van meening, dat het bedreigen van het niet nakomen van arbeidsovereenkomsten met strafbepalingen niet alleen niet volgens den geest des tijds is, maar ook inbreuk maakt op de persoonlijke vrijheid.

Zelfs lijfsdwang wordt tegenwoordig afgekeurd.

Men is van oordeel, dat het civiele van het strafrechtelijke gescheiden dient te blijven.

Het heeft de aandacht getrokken, dat, waar in Nederland geen overeenkomsten tot het verrichten van arbeid bestaan, die gesanctionneerd zijn met poenaliteit, het bestuur in dit gebiedsdeel van Nederland toch wil overgaan tot het regelen van dusdanige arbeidsovereenkomsten.

Ook is men van meening, dat het niet wenschelijk is mede te werken tot het in het leven roepen van eene regeling van arbeidsoveenkomsten, met strafrechtelijke bepalingen.

Afgezien van de bezwaren verbonden aan het ingediend ontwerp, vroegen vele leden zich af, of, nu het Bestuur bepalingen betreffende arbeidsovereenkomsten hier wil invoeren, het wel had moeten beginnen met strafbepalingen op het niet-nakomen van die overeenkomsten. De leden waren van oordeel, dat het Bestuur had moeten aanvangen met bepalingen omtrent verplichtingen van werkgevers en werknemers enz. te maken. Verder zou ook moeten worden bepaald aan welke eischen dergelijke overeenkomsten moeten voldoen; vastgesteld zal ook moeten worden welk soort van werk en van arbeid onder bepaalde overeenkomsten valt. Overeenkomsten door arbeiders aan te gaan, alzoo tusschen werkgevers en werknemers, zullen door het Bestuur moeten zijn goedgekeurd, volgens vooraf door den Raad vastgestelde regelen.

Verder zal volgens de Afdeelingen eerst moeten blijken of op alle eilanden van Curaçao geen voldoende werkkrachten te vinden zijn, voordat het Bestuur medewerking zal kunnen verleenen om arbeiders uit den vreemde te laten komen en het zal wenschelijk zijn in een eventueel nieuw ontwerp voor inheemsche arbeiders minder scherpe bepalingen dan voor buitenlandsche te maken.

Op bovenstaande gronden hadden de Afdeelingen bezwaar hunne medewerking te verleenen tot het totstandbrengen van de hierbedoelde verordening.

INGEZONDEN.

Geachte Heer Redacteur; veroorloof mij een plaatsruimte in uw blad, ten einde een paar woorden te zeggen omtrent het onlangs gebeurde op het voetbalveld, bij de wedstrijden „Sparta" — „Leonidas" en „Jong-Holland" — „Volharding".

Het is tegenwoordig zeer moeilijk het publiek buiten het veld te houden gedurende het voetbalspel op Mundo-Nobo.

Bij 't geringste voorval op het terrein dringt het publiek tot midden op het veld en belemmert zoodoende de goede gang van 't spel.

Bij den wedstrijd Sparta-Leonidas op den 11de dezer, gaf de houding van het publiek aanleiding tot een protest door de C. V. V. Sparta tegen een te kort gespeelde tijd.

Bij den wedstrijd Jong-Holland-Volharding, die plaats had verleden Zondag, had zoo'n geval zich weer bijna kunnen voordoen, indien de scheidsrechter niet, door aanhoudend blazen op z'n signaalfluit te kennen had gegeven, dat de tijd nog niet om was.

Het publiek moet dus buiten de grenzen blijven; daar is zijn plaats. Ik zou wel willen vragen wat het te maken heeft op 't veld gedurende het spel?

Waarvoor anders dienen dan de aldaar gespannen draden rondom 't veld? Heeft 't publiek iets te maken met 't spel, op dat oogenblik? Volgens mijn manier van opvatten: *Neen en nogmaals Neen!!!* Indien de heeren dan niet buiten de lijnen kunnen blijven staan, laat ze dan alsjeblieft liever thuis blijven in plaats van de zaak te komen bederven en niet alleen dat, maar ook soms veel onaangenaamheden veroorzaken.

Mijnheer de redacteur, mijn dank

J. A. HERNANDEZ.

Berichten uit de Kolonie.

Welkom.

Met het SS. *Venezuela* wordt hier verwacht de Eerw. Frater Carlos (de Heer Colino Sprockel) van de Congregatie van de Eerw. Fraters van Tilburg, bestemd voor het opvoedingsgesticht *Scherpenheuvel*.

De Congregatie van de Eerw. Fraters van Tilburg.

In het afgeloopen jaar 1924 zijn er van de Congregatie der Eerw. Fraters van Tilburg (dezelfde die ook hier in de kolonie werkzaam is) 19 fraters vertrokken naar verschillende Missiën, waar zij scholen bedienen. Op Curaçao sinds 1886. In Suriname sinds 1902. In Padang op Sumatra (Oost-Indië) sinds 1923 en op Menado Selebes (Oost-Indië) sinds 1924. In het geheel zijn ongeveer 80 Eerw. Fraters dezer Congregatie in deze verschillende Missie-gebieden in scholen en gestichten voor de opvoeding der jeugd werkzaam.

Caracasbaai.

Sinds vorige week Donderdag is het garnizoen op Caracasbaai gecampeerd en houdt daar schietoefeningen.

In dank ontvangen

van den Heer J. E. MAURICIO alhier een wandkalender, reclame voor de *General Trading Corporation* te New-York, waarvan deze Heer alhier de vertegenwoordiger is.

Directeur van O. G.

De *officieele berichten* van deze week (zie in dit nummer) brengen het sensationeele nieuws, dat DR. A. J. H. BERGMANN, Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, met ingang van 22 Januari jl. in zijn functie tot nadere beschikking *geschorst* is.

Tijdens den duur van de schorsing is met de waarneming van deze betrekking belast DR. TH. J. G. DERKS, Chef van den Militairen geneeskundigen dienst alhier.

Naar wij van bevoegde zijde vernamen moet tot voormelde schorsing aanleiding gegeven hebben het feit, dat DR. BERGMANN zich niet kon vereenigen met een beschikking van den Gouverneur, waarbij deze op grond het eerste lid van art. 17 der *Begrafenis Verordening* vergunning had gegeven tot het oprichten van gebouwen binnen een afstand van 50 Meter van een kerkhofmuur, en daarom aan den Procureur-Generaal *schriftelijk* verzocht het bouwen van huizen overeenkomstig bovenvermelde Gouvernementsbeschikking *tegen te willen gaan.*

De positie van den gulden.

Naar wij in de pers lezen, heeft de Nederlandsche gulden half November voor het eerst sedert 17 Mei 1917 te New York *pari* bereikt. Volgens de *New York Times* is de oorzaak hiervan te zoeken in de opmerkelijke verbetering van den industrieelen toestand in Duitschland en het feit, dat Nederland een van de landen is, welke het meest bij den internationalen handel is betrokken.

Toeristenboot.

De toeristenboot *Orca* van *The Royal Mail Steam Packet Co*, zal onze haven dit jaar tweemaal een bezoek brengen n.l., den 7n Februari en den 11n Maart 1925.

Ook het vorig jaar is deze boot tweemaal in onze haven geweest.

Agenten van deze lijn zijn de Heeren J. & D. JESURUN alhier.

— Den 20n. dezer is van New-York vertrokken een andere toeristenboot *Montroyal* van de *Canadian Pacific Steamships Ltd.*, die den 3n. Februari a.s. in onze haven verwacht wordt met 296 passagiers aan boord.

Vorige jaar bezocht ook deze boot onze haven doch. heette toen *Empress of Britain.*

Agent van deze lijn is de firma S. E. L. MADURO & SONS.

Nederland en het drankverbod in Amerika.

Door de regeering in Nederland is ingediend een wetsontwerp tot goedkeuring van het 24 Augustus 1924 te Washington gesloten verdrag, betreffende het vervoer van alcoholische dranken.

In de memorie van toelichting wordt opgemerkt, dat in verband met de *Volstad Act* in de Vereenigde Staten het voor de Nederlandsche en andere schepen, die havens in Amerika aandeden, onmogelijk werd alcoholhoudende drank als lading, zelfs naar buiten de V. S. gelegen havens te vervoeren, terwijl ook in het algemeen schepen, die op Amerikaansche havens voeren, met name passagiersschepen, in verband met de voor het gebruik der passagiers en bemanning bestemde voorraden bezwaren ondervonden. De oplossing der kwestie is gezocht in het tegenwoordig verdrag, dat overeenkomstig door de V. S. met andere landen gesloten verdragen is. Bij het verdrag wordt aan de Amerikaansche autoriteiten toegestaan om Nederlandsche schepen ook buiten de territoriale wateren aan te houden, deze te onderzoeken, en eventueel op te brengen, mits niet verder dan, in het algemeen gesproken, een uur varens buiten de kust. Daartegenover staat echter een bepaling, die het vervoer van alcoholische dranken als scheepsvoorraden en doorverlading mogelijk zou maken.

De regenmeter op het St. Thomas-college gaf vanaf 17 Jan. tot 24 Jan. een regenval van 6.3 m.M.

Steeds meer scholen.

Ook in de parochie van Santa Rosa groeit het getal schoolkinderen tseeds bij, zoodat ook hier de bestaande schoollokalen niet meer het getal schoolplichtige kinderen konden bevatten.

Om in dezen nood te voorzien, heeft Mgr. Vuylsteke de timmermanswinkel van het vroegere jongensweeshuis, een hoog, groot en frisch gebouw met veel onkosten, zeer doelmatig voor schoollokalen laten inrichten. Ll. Maandag is het eene lokaal daarvan door 61 meisjes van het 3e leerjaar en het andere door 87 meisjes van het 2e leerjaar betrokken.

De Goede God zegene en helpe onzen volijverigen Bisschop, om in de steeds toenemende zorgen en lasten van het Onderwijs naar vermogen te kunnen voorzien.

The NEw Zealand Shipping Co. Ltd.

Van deze lijn zullen binnenkort de volgende booten onze haven aandoen:

Het SS. *Kent* op 23 Januari, komende van London met bestemming voor Nieuw Zeeland via het Panamakanaal.

Het SS. *Hertford* op 24 Januari komende van Nieuw-Zeeland met bestemming *rechtstreeks* naar Londen.

Het SS. *Cumberland* op 2 Februari. komende van Nieuw-Zeeland vertrekt rechtstreeks naar Londen.

Het passagiersschip *Ruahine* op 8 Februari en vertrekt rechtstreeks naar Southampton.

Consulaat.

Bij Kon. Besl. van 18 Dec. is de Heer Th. W. VOETTER, erkend en toegelaten als Consul van de Ver. Staten van Amerika op Curaçao.

Geridderd.

Door den President van Venezuela zijn de Heeren BENJAMIN J. DELVALLE, SALOMON A. L. MADURO en BENJAMIN L. MADURO benoemd tot officier in de Orde van het Borstbeeld van Simon Bolivar den Bevrijder. Onze hartelijke gelukwenschen.

Officiëele Berichten.

Aan den seinwachter op den seinpost fort Nassau alhier, J. M. W. Hoogenbergen is tot herstel van gezondheid negen dagen verlof verleend.

Aan den seiner bij den post voor D. T. alhier, G. D. van der Horst, is tot herstel van gezondheid een week verlof verleend.

Aan den assistent-scheikundige bij den Openbaren Gezondheidsdienst alhier, M. de Veer Daal, is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

De militair Evert Johan Gerrit Gerritsen is, wegens wangedrag. van zijn verdere werkzaamstelling bij de polite ontheven.

Aan den agent van politie 1e klasse J. J. Hopmans is tot herstel van gezondheid twee weken verlof verleend.

Aan de inwonende verpleegster in de polikliniek, Aurelia Wieske, is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den kommies der belastingen alhier Mario Penha, is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

De heer Dr. A. J. H. Bergmann, Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, is tot nadere beschikking, in zijne functie geschorst en de heer Dr. Th. J. G. Derks, Chef van den militairen geneeskundigen dienst, is, tijdens den duur der schorsing van den heer Bergmann, belast met de waarneming van de betrekking van Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst.

K. W. I. M.

Op 1 of 2 Februari is er een buitengewone gelegenheid voor passagiers, vracht en mail naar Holland door middel van het SS. *Jan van Nassau.*

Nieuwe Pastorie.

A.s. Dinsdag wordt door de Paters van de H. Familiekerk alhier de nieuwe pastorie op San Mathéo in gebruik genomen.

ALLERLEI.

De zware mist te Londen.

Als vervolg en aanvulling van het bericht over den mist te Londen, geplaatst onder *Buitenland*, geven wij hier nog de volgende bijzonderheden:

Londen en voorsteden waren den 11 Dec. in een buitengewoon zwaren mist gehuld, die den avond tevoren reeds was komen opzetten en het verkeer zoowel op de wegen als op de sporen zeer bemoeilijkte. Overal brandden de lantaarns. Bij de Cenotaaf en bij vele kruispunten van straten werden zoeklichten gebruikt.

Verscheidene botsingen van autobussen hadden plaats; bij één daarvan werden negen passagiers en vier man van het personeel gewond. Terwijl in den loop van den dag reeds 1300 autobussen uit het verkeer werden genomen, was het noodzakelijk dit verkeer tegen den avond geheel te staken. In verband hiermede moesten bij de *underground* vele extra-treinen worden ingelegd.

De politie waarschuwde tegen de z.g. *linkman*, dat zijn personen, die op kruispunten hun diensten aan de voetgangers aanbieden. Deze personen vormen een georganiseerde bende en maken er hun werk van de voorbijgangers te berooven. Om dit gevaar tegen te gaan, werden honderden politieagenten beschikbaar gesteld om den voetgangers bij het oversteken van kruispunten behulpzaam te zijn. De stad was den geheelen dag volop verlicht.

Gebruikmakende van de alles bedekkende mist, hadden, zooals te verwachten was, op verscheidene plaatsen gauwdieven hun slag geslagen. Zoo werd uit een magazijn in het westen van Londen voor een bedrag van £ 1000 aan juweelen en bontwerk gestolen. De wolbeurs moest dien middag worden gesloten, omdat de koopers niet in staat waren de wol te keuren. Zelfs in het parlement was de mist merkbaar en het was bijna onmogelijk van de perstribune af de gezichten van de leden te onderscheiden.

De *Daily News* gaf den toestand als volgt weer:

„Neem honderd pond zwarte peper en evenveel mosterdpoeder; zoek verder een paar mannen, die de goedkoopste tabak rooken uit smerige steenen pijpen in een kil, bedompt lokaal. Laat die mannen een uur lang in dat lokaal zitten rooken en gooi er dan den peper en den mosterd in, dan heeft men precies de atmosfeer, die op het oogenblik in Londen heerscht".

Ook het scheepvaartverkeer ondervond groote moeilijkheid. Te Gravesend laggen meer dan honderd schepen, die het niet waagden uit te varen en het verkeer over het Kanaal was gedeeltelijk stop gezet.

Te Londen was het dien middag om 12 uur zoo donker als anders te middernacht. De straatlantaarns werden aangevuld door zoeklichten en op ruim 50 belangrijke verkeerskruisingen stonden mannen met sterk lichtgevende lampen om aan omnibussen den weg te wijzen. Het verkeer met auto's en trams was, evenals dat op de spoorwegen belangrijk vertraagd. De weerkundige dienst verwachtte dien middag dat de mist nog 24 uur zou aanhouden.

Een monument voor Zusters.

Te Washington is een monument opgericht ter eere van de Zusters van liefde, welke gedurende de onafhankelijkheid van Amerika hun liefdediensten voor de gewonden betoond hebben. Het monument is verrezen op de plaats van het gezantschapsgebouw op een der schoonste plaatsen van de hoofdstad van Amerika.

Het stelt voor een Zuster van den H. Joseph, een Carmelites, een Dominicanes, een Urselien en enkele andere Zusters van Liefde.

Er onder staat geschreven:

Zij troostten de zieken,
Zij stonden de gewonden bij,
Zij versterkten de gevangenen,
Zij beurden de moedeloozen op.

Aan de zijden ziet men twee symbolische voorstellingen: de een, een engel van vrede, — de andere voorstellend de liefde voor het vaderland.

Heel iets anders dus als de hatelijke, onverdraagzame politiek van Herriot in Frankrijk.

Die vrijmetselaars-kliek verbant en verdrijft eenvoudige kloosterzusters en maakt de kloosterlingen het leven moeilijk en lastig, En zij toch — de kloosterlingen, verbannelingen uit hun vaderland, —waren toch de eersten, die op de roepstem van het vaderland terugkeerden en zich in den oorlog aan het front, aan de ziekensponde der lijders en op het slagveld zich getoond en gedragen hebben als helden, als mannen en vrouwen, die alles wisten te offeren om het vaderland te redden.

Zij, die helden, moeten nu heengaan en wat zien we nu in Frankrijk?

De gevangenis moest ontsloten worden voor de verwoedste revolutionairen, aan landverraders als Malvy en Caillaux, Marty en Cachin.

Daarom kreeg Germaine Berton, de jeugdige Fransche Anarchiste, die tot verontwaardiging van iedereen verleden jaar vrijgesproken werd na den moord op Marius Plateau, maar die bij de relletjes te Bordeaux opnieuw werd gearresteerd en veroordeeld tot 4 maanden gevangenisstraf, een geldboete en verblijfsontzegging.... plotseling gratie.

Daarom moest een revolutionair en internationalist als Jaurès naar het Pantheon worden overgebracht.

Zoo iets is niets dan haat, duivelsche haat tegen ons H. Geloof!

BUITENLAND.

De mist in Engeland.

De dichte mist te Londen en in het grootste deel of heel Engeland duurde den 12 Dec. na 50 uur nog steeds voort. De spoorwegdienst was hopeloos in de war, de luchtdiensten waren alle gestaakt en alleen te Southampton lagen elf groote passagiersbooten op het optrekken van de mist te wachten om te kunnen vertrekken.

In verschillende havens moesten de reddingsbooten uitvaren. Lloyds bericht, dat de mailboot Arcadian van Maltha naar Southampton bij de Needles omhoog is geloopen, en dat er drie sleepbooten zijn uitgegaan om hulp te verleenen. Men verwachtte, dat het schip met hoogwater zal vlot komen.

Gistermiddag konden, naar de N. R. Crt. melde, de voorbijgangers op Trafalgar Square weer gedurende enkele oogenblikken Nelson op zijn zuil zien staan, maar onmiddellijk daarop kwam de zwarte mist weer opzetten. En tegen den avond werd het nog erger dan tevoren.

Bij een microscopisch onderzoek heeft men dien dag 27.000 roetdeeltjes per kubieke centimeter geteld, één dag later, 50.000; en des avonds bedroeg dit aantal gemiddeld 100.000, doch den volgenden avond was de mist zoo zwart, dat het er ten minste 150.000 moesten zijn.

De extra-kosten van de straatverlichting bedragen te Londen 20.000 pond per uur. Het aantal treinen naar de voorsteden is met ongeveer 40 procent verminderd. Deze treinen vertrekken nog slechts op ongeregelde tijden. Tallooze automobilisten moesten den nacht in de open lucht doorbrengen, daar het hun onmogelijk was door te rijden. Het aantal gevallen, waarbij een of meer lieden werden gewond is legio. Twee voetgangers zijn overreden en gedood door een trein, dien zij niet hadden zien aankomen. Bij een botsing tusschen een auto en een tram zijn drie passagiers gewond.

De scholen werden gistermiddag reeds vroeg gesloten. Aan het publiek was verzocht alle vensters den geheelen dag te verlichten en de gordijnen open te houden, opdat de chauffeurs konden schatten waar het trottoir begint. Zij, die nabij een halte van de autobussen wonen, brengen den vermoeiden bestuurders thee en ververschingen. Het aantal diefstallen neemt toe, daar de dieven slechts een of twee passen behoeven te doen om onzichtbaar te worden.

Ook boven het Kanaal hing nog steeds een dichte mist. Vele schepen, waaronder verscheidene groote booten van de P. en O., liggen stil nabij Deal, waar de schepen elkander bijna raken. Het luchtschip East Goodwins heeft gisteren met kanonschoten de reddingsboot van Deal gealarmeerd, daar men dacht dat verscheidene schepen op de zandbanken zijn vastgeraakt. Men had echter niet meer dan twee meter zicht. De passagiersboot, die den dienst tusschen Southampton en Cowes onderhoudt, is gisternacht op zee gebleven en elf andere schepen, die te Southampton werden verwacht, waronder het troepentransportschip Marleen, konden evenmin binnenkomen.

Een merkwaardig verschijnsel doet zich voor op het eiland Man, dat aan de eene zijde in een dichte mist is gehuld, terwijl de badgasten te Douglas aan de andere zijde prachtig winterweer hebben. Verwacht wordt, dat de mist nog eenigen tijd zal aanhouden.

Het onderwijsvraagstuk in de Ver. Staten.

Over dat onderwerp publiceerde het katholiek tijdschrift: „America" een reeks van artikelen, welke wijzen op het gewicht der katholieke scholen, en met bewijzen staven, dat alleen in deze scholen het kind, naast een volledig onderricht, het godsdienstig bestanddeel vindt, hetwelk Washington, ofschoon niet katholiek, als wezenlijknoodzakelijk in de opvoeding beschouwde.

Het gemis van dit element in de Staatsscholen, waar 90 ten honderd van de Amerikaansche kinderen worden opgevoed, heeft tot gevolg dat op 10 Amerikanen zes alle soort van godsdienst verwerpen. Het ontzettend feit van het hedendaagsch Amerikaansch leven is, dat sedert twee geslachten de jeugd meestendeels tot den rijpen leeftijd komt, onwetend van allen godsdienst, en zelfs levende buiten alle godsdienstige gemeente. Zal de zedelijkheid der natie de uitsluiting van alle godsdienstig beginsel overleven?

De statistieken toonen aan, dat het aantal misdaden in de Ver. Staten ieder jaar aangroeit. Wil dat zeggen dat er bij de katholieken nooit een tekortkoming is? Dit te beweren ware onzin, maar hier ligt het ingebreke blijven van het individu, want het stelsel der katholieke scholen kweekt de beste christenen en de beste burgers.

Nu er een beweging op touw gezet wordt om de scholen te „federaliseeren" onder toezicht van den Staat, is het hoog noodig dat de katholieken hun rechten verdedigen. Twee soorten van tegenstanders spannen tegen de katholieke scholen samen: tegen de eene, die met een dweepzuchtigen, kwaadwilligen geest bezield is, is niets te doen; tegenover de anderen, eerbare lieden, welke rechtvaardigheid voor allen betrachten, doch slecht ingelicht zijn, hebben we tot plicht het schoolstelsel te doen kennen, zooals het in onze scholen werkt, met zijn uitslagen.

De doorsnee-Amerikaan is met rechtvaardigheidszin bedeeld. Wanneer hij onze scholen bekampt, dan doet hij het, omdat hij ze niet kent. Onze tegenstanders zijn in de weer ons van onze heiligste rechten te berooven, en om ons stelsel te vernietigen. Elke katholiek heeft belang bij de verdediging der scholen. De strijd om de katholieke scholen gaat hen rechtstreeks aan.

In twee Staten, waar de vrijheid van onderwijs bedreigd werd, n.l. in Michigan en in Washington aan den Stillen Oceaan, hebben de katholieken tegen hun tegenstanders gezegevierd.

In Michigan werd de strijd aangevoerd door een organisatie van leeken, onder voorzitterschap van Mgr. Gallagher vau Detroit, en van Mgr. Kelly van Grand Rapids.

Een fonds van honderdduizend dollar werd vlug ingezameld om de onkosten te dekken.

Veel protestanten, waaronder geestelijken en mannen van aanzien, schaarden zich aan de zijde der katholieken; het voorstel tegen de vrijheid van onderwijs werd bij volkstemming verworpen door 675.000 stemmen tegen 350.000.

In den Staat Washington vond de prachtige organisatie der katholieken een krachtigen ruggesteun in de medewerking eener niet-katholieke organisatie „Friends of Educational Freedom."

De bisschop van Seatie, Mgr. O'Dea, bracht trouwens in een openbaar schrijven hulde aan deze medewerking. „Ik ben diep dankbaar jegens de „vrienden van de vrijheid van opvoeding," een niet-katholieke organisatie, welke de zaak van de vrijheid en van het echt Amerikanisme op edelmoedige en treffelijke wijze heeft voorgestaan. Tevens dank ik de pers, alsook de protestantsche en joodsche geestelijkheid, welke stand nam tegen het wetsontwerp, hetwelk vijandig was tegen de bijzondere en godsdienstige scholen. De burgers van Washington, die de zaak van de vrijheid en van het onvervalscht Amerikanisme hielpen zegevieren, hebben een dienst bewezen, niet alleen aan zichzelf, maar ook aan den Staat Washington en aan heel de Amerikaansche natie."

Bekendmaking.

De Procureur-generaal in de kolonie Curaçao brengt hierbij ter kennis van het publiek in het algemeen en van de zeevarenden in het bijzonder, dat door het Garnizoen alhier op **eenige dagen in de tweede helft dezer maand** *met geweren schietoefeningen zullen worden gehouden op* **Caracasbaai**, *alwaar met scherp geschoten zal worden in de richting naar zee.*

Gedurende de schietoefeningen zullen roode vlaggen geheschen worden boven het hek van de Quarantaine-inrichting, op het fort Beekenburg, op den seinpost, Caracasbaai en aan het Spaansche Water.

Curaçao, den 7n Jauuari 1925.

De Procureur-generaal,

3—3 J. B. Gorsira.